

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/149/2017
Identifikačné číslo spisu: 6616212240
Dátum vydania rozhodnutia: 11.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6616212240.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ N., bývajúceho v U., 2/ L., bývajúceho v U., 3/ L., bývajúcej v U., všetci zastúpení Kucek & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mickiewiczova 9, IČO: 36 865 192, proti žalovanej GEOCOMPLEX, a. s., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 45, IČO: 31 322 638, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Luknárom, so sídlom Advokátskej kancelárie v Nitre, Zvolenská 5/8, IČO: 37 869 566, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17 C 203/2016, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2017 sp. zn. 17 Co 19/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 30. septembra 2017 č. k. 17 C 203/2016-32 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému, aby sa zdržal vstupu na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov 1/, 2/, 3/ a to parcela registra „C“ č. XXX/XX - ostatné plochy, o výmere 13 636 m², zapísanej na LV č. XXX, vedenej Okresným úradom Lučenec, katastrálny odbor, parcela registra „E“ č. XXX - lesné pozemky, o výmere 134 818 m², zapísanej na LV č. XXX, vedenom Okresným úradom Lučenec, katastrálny odbor, nachádzajúce sa v katastrálnom území A., obec A., okres U.; žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vychádzajúc z potreby bezodkladne upraviť pomery účastníkov do tej doby, kým nebudú doriešené všetky sporné otázky týkajúce sa obmedzenia vlastníckeho práva žalobcov, dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a § 325 ods. 1 C.s.p. pre bezodkladnú úpravu pomerov spočívajúcu v zdržaní sa vstupu žalovaného na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. februára 2017 sp. zn. 17 Co 19/2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že uložil žalovanému, aby sa zdržal vstupu na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov 1/, 2/ a 3/, nachádzajúce sa v katastrálnom území A.,

Obec A., okres U., a to: a/ parcely registra „C“ č. XXX/XX o výmere 13 636 m², ostatné plochy, zapísanej na LV č. XXX, vedenom na Okresnom úrade Lučenec, katastrálny odbor; b/ parcely registra „E“ č. XXX o výmere 134 818 m², lesné pozemky, zapísanej na LV č. 169, vedenom na Okresnom úrade Lučenec, katastrálny odbor; s výnimkou vstupu žalovaného za účelom vyznačenia hraníc dobývacieho priestoru Pinciná hraničnými značkami tak, aby bolo možné jednoznačne určiť chránené záujmy vlastníkov (užívateľov) nehnuteľností, ležiacich v hraniciach dobývacieho priestoru Pinciná, ktorú povinnosť mu uložil Obvodný banský úrad Banská Bystrica rozhodnutím č. 1-2724/2016 zo 7. októbra 2016, právoplatným 29. októbra 2016. V prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že hoci banský úrad svojím rozhodnutím nariadil žalovanému povinnosť vyznačiť hranice dobývacieho priestoru Pinciná hraničnými značkami, aby bolo možné jednoznačne určiť chránené záujmy vlastníkov, resp. užívateľov nehnuteľností, ležiacich v hraniciach dobývacieho priestoru Pinciná (č.1-2724/2016 zo 7. októbra 2016, právoplatným 29. októbra 2016), obmedziť vlastníctvo žalobcov nemá právo. Dospel k záveru, že do vyriešenia stretu záujmov je potrebné upraviť pomery strán, aby netrvala ich obava z porušenia vlastníckych práv. Vyriešením stretu záujmov, napr. uzatvorením dohody, odpadne dôvod, pre ktorý bolo neodkladné opatrenie nariadené. Poukázal na skutočnosť, že pokiaľ však nevznikne žalovanému právo na vstup na pozemky za účelom umiestnenia značiek (rozhodnutie banského úradu o uložení povinnosti žalovanému na vyznačenie hranice dobývacieho priestoru Pinciná nezakladá jeho oprávnenie na vstup na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov), nemôže žalovaný nakladať so svojím právom, priznaným mu banským úradom, príp. orgánmi v správnom konaní. S odvolacou námietkou žalovaného ohľadom uloženia povinnosti žalobcom podať žalobu vo veci samej odvolací súd nesúhlasil, pretože zo žiadneho zákonného ustanovenia súdu takáto povinnosť nevyplýva. Záverom odvolací súd uviedol, že sa nestotožnil s tvrdením žalovanej v odvolaní, že súd prvej inštancie pochybil, keď jej nedoručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred jeho rozhodnutím, nakoľko zo spisu vyplýva (doručenka na č. I. 35), že návrh jej bol doručený spolu s uznesením o neodkladnom opatrení dňa 12. októbra 2016 v súlade s § 331 ods. 1 C.s.p. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1, 2 C.s.p.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odvodzovala od ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Tvrdila, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Bola názoru, že odvolací súd nezhojil pochybenie súdu prvej inštancie, pretože jej doposiaľ nebol doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Uviedla, že nebola doposiaľ poučená o možnosti podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Dovolateľka zároveň namietala porušenie právnej istoty a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Žiadala preto, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby sám vo veci rozhodol.

4. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu žiadali dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť. Uviedli, že zo spisu vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol žalovanej doručený spolu s uznesením o neodkladnom opatrení 12. októbra 2016 v súlade s § 331 ods. 1 C.s.p. a teda nebolo porušené právo žalovanej na spravodlivý proces. Boli názoru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má náležitosti v zmysle § 393 C.s.p., keď odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery a tiež uviedol dôvody, so zreteľom na ktoré dospel k záveru, že nariadil vo veci neodkladné opatrenie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. To znamená, že preskúmať existenciu tohto dovolacieho dôvodu je možné iba vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, alebo rozhodnutiu konečnému.

8. Preto dovolací súd skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení v prejednávanej veci je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. a dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nie je daná.

9. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa v dôsledku neho konanie o veci vymedzenej návrhom právoplatne skončilo a nebude nasledované konaním vo veci samej. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o nároku, v ktorom sa vec vyrieši s končenu platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samú (viď Komentár k Civilnému sporovému poriadku, Števček a kol., C.H. Beck, str. 1111, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 83/2017, 3 Cdo 100/2017, 3 Cdo 117/2017). Taká situácia môže nastať predovšetkým v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C.s.p. V prejednávanej veci ale o takýto prípad nejde, hoci súd prvej inštancie výslovne vo výrokovej časti neuložil žalobcom 1/, 2/ a 3/ povinnosť podať žalobu na ďalšie konanie, v rámci ktorého by rozhodol o (trvalom) vyriešení stretu záujmov žalobcov 1/, 2/ a 3/ a žalovanej tak, ako to má na mysli bankský zákon. Zo znenia ustanovenia § 336 ods. 1 C.s.p. totiž vyplýva, že súd „môže“ uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci, keď dospeje k záveru, že nárok zabezpečený predbežným opatrením vyžaduje ďalšie pokračovanie v konaní vo veci samej, avšak nie je vylúčené (zákon túto možnosť pripúšťa) ani to, že túto povinnosť neuloží napr. za situácie, že v čase rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení je žaloba vo veci samej už podaná, že z okolností vyplýva, že účastníci dospejú k mimosúdnej dohode, alebo pre iné dôvody, ktorých existencia vylúči potrebu uloženia tejto povinnosti. Len skutočnosť, že súd povinnosť podania žaloby vo veci navrhovateľovi neuloží, nespôsobuje, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení je následkom toho rozhodnutím vo veci samej, t. j. konečným rozhodnutím. Charakter dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia totiž nemusí vyplývať len zo súdom uloženej procesnej povinnosti podať žalobu vo veci samej, ale aj ako je tomu v prejednávanej veci, z iného vymedzenia jeho dočasnosti a provizórnosti vyplývajúceho zo znenia enunciatu rozhodnutia, prípadne aj len zo samotného odôvodnenia rozhodnutia. Zároveň treba mať na zreteli, že na neodkladné opatrenia sa vzťahujú ustanovenia § 333 a nasl. C.s.p. Dočasnosť a provizórnosť úpravy pomerov účastníkov v prejednávanej veci vyplýva predovšetkým priamo zo znenia výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené a v ňom použitých výrazov a pojmov, keď síce bolo žalovanému uložené, aby sa zdržal vstupu na nehnuteľnosti špecifikované vo výroku, ale zároveň odvolací súd určil z uvedeného zákazu vstupu výnimkou a to za účelom vyznačenia hraníc dobývacieho priestoru Pinciná hraničnými značkami tak, aby bolo možné jednoznačne určiť chránené záujmy vlastníkov (užívateľov) nehnuteľností, ležiacich v hraniciach dobývacieho priestoru Pinciná, ktorú povinnosť uložil žalovanému Obvodný bankský úrad Banská Bystrica rozhodnutím č. 1-2724/2016 zo 7. októbra 2016, právoplatným 29. októbra 2016. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že do vyriešenia stretu záujmov je potrebné upraviť pomery strán, aby netrvala ich obava z porušenia vlastníckych práv s tým, že vyriešením stretu záujmov, napr. uzatvorením dohody, odpadne dôvod, pre ktorý bolo neodkladné opatrenie nariadené.

Tým odvolací súd jednak vyjadril provizórnosť úpravy pomerov účastníkov a tiež časovo vymedzil účinky rozhodnutia o neodkladnom opatrení, t. j. v závislosti a na čas do vyriešenia stretu záujmov uzatvorením dohody, prípadne súdnym rozhodnutím. Zároveň z uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva postup podľa § 336 ods. 1 C.s.p., ktorý by naznačoval záveru, že v danej veci malo ísť o rozhodnutie vo veci samej. Bolo by síce vhodné, aby odvolací súd v takýchto prípadoch v odôvodnení svojho rozhodnutia presne vymedzil predmet sporu a účastníkov konania vo veci samej, alebo prípadne uviedol, či žaloba vo veci samej už bola podaná a ozrejmil dôvody, pre ktoré neuložil povinnosť podania žalobu vo veci samej, prípadne poučil žalovanú podľa § 337 ods. 1 C.s.p. Tento nedostatok v postupe odvolacieho súdu (obdobne aj súdu prvej inštancie) v prejednávanej veci však nemal za následok vadu zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. aj z toho dôvodu, že podľa obsahu spisu ako aj výroku a odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu môže prebiehať plnenie povinnosti žalovanej, uloženej jej banským úradom, a to vyznačenie hranice dobývacieho priestoru Pinciná hraničnými značkami tak, aby bolo možné jednoznačne určiť chránené záujmy vlastníkov alebo užívateľov nehnuteľností, ležiacich v hraniciach dobývacieho priestoru Pinciná, všetko za účelom vyriešenia stretu záujmov v zmysle banského zákona. Zároveň je žalovaná v takomto prípade chránená aj ustanovením § 334 C.s.p., ktoré umožňuje súdu na návrh (aj) žalovanej nariadené neodkladné opatrenie zrušiť, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Rozhodnutie v tejto veci teda nekonzumovalo vec samu a má len dočasný a provizórny charakter, je závislé na vyriešení stretu záujmov v zmysle banského zákona uzatvorením dohody alebo súdnym rozhodnutím, t. j. po vykonaní dokazovania a pri zachovaní procesných oprávnení sporových strán. Postup súdu v prípade vyriešenia stretu záujmov uzatvorením dohody alebo ukončením príslušného súdneho konania vo vzťahu k ďalšiemu trvaniu nariadeného neodkladného opatrenia sa tak môže v danom prípade riadiť aj ustanovením § 335 C.s.p. v spojení s § 336 ods. 4 C.s.p. Dovoláním žalovanej teda nebolo napadnuté rozhodnutie vo veci samej.

10. Vo veci nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko súd prvej inštancie neodkladné opatrenie nariadil, t. j. vecne prejednal, vec teda nebola skončená z procesných dôvodov bez meritórneho prejednanja (napr. pre existenciu prekážky vecného prejednanja odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania).

11. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalovanej nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, dovolanie podané žalovanou proti tomuto rozhodnutiu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. procesne prípustné. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.